

Opravné položky Rezervy Položky časového rozlišení Dohadné položky

Přednáška č. 8

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zásada opatrnosti

Účetní jednotky při oceňování k rozvahovému dni zahrnují jen **zisky, které byly** k rozvahovému dni **dosaženy**, a berou v úvahu **všechna předvídatelná rizika a možné ztráty**, které se týkají majetku a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i **všechna snížení hodnoty** bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta.

Zásada opatrnosti

Nástroje zásady opatrnosti

- Odpisy majetku
- Opravné položky
- Rezervy

Odpisy majetku

- **trvalé snížení hodnoty majetku**
- **přímý odpis majetku**, snížení brutto hodnoty aktiva (např. odpis pohledávky)
- **nepřímý odpis majetku** u dlouhodobého odpisovaného majetku (pomocí účtu oprávk; sloupec korekce v rozvaze)

Opravné položky

- vytvářejí se pouze k majetku v případě snížení jeho ocenění prokázaného na základě inventarizace
- snížení ocenění majetku není trvalého charakteru nebo není vyjádřeno jiným způsobem (např. reálnou hodnotou)
- OP se tvoří na vrub nákladů a snižují se či ruší ve prospěch nákladů
- nelze je tvořit na zvýšení hodnoty majetku, a proto nesmí mít aktivní zůstatek
- OP existuje vždy v souvislosti s konkrétním aktivem
- v případě vyřazení aktiva musí být OP zrušena

Opravné položky v rozvaze

vytvářejí se k jednotlivým druhům majetku

- DNM, DHM, DFM
- zásoby
- pohledávky
- KFM

Opravné položky - účetní
- zákonné (daňově uznatelné)

	Brutto (B)	Korekce (K)	Netto
Všechny položky aktiv	Historická cena	OP	Rozdíl B-K

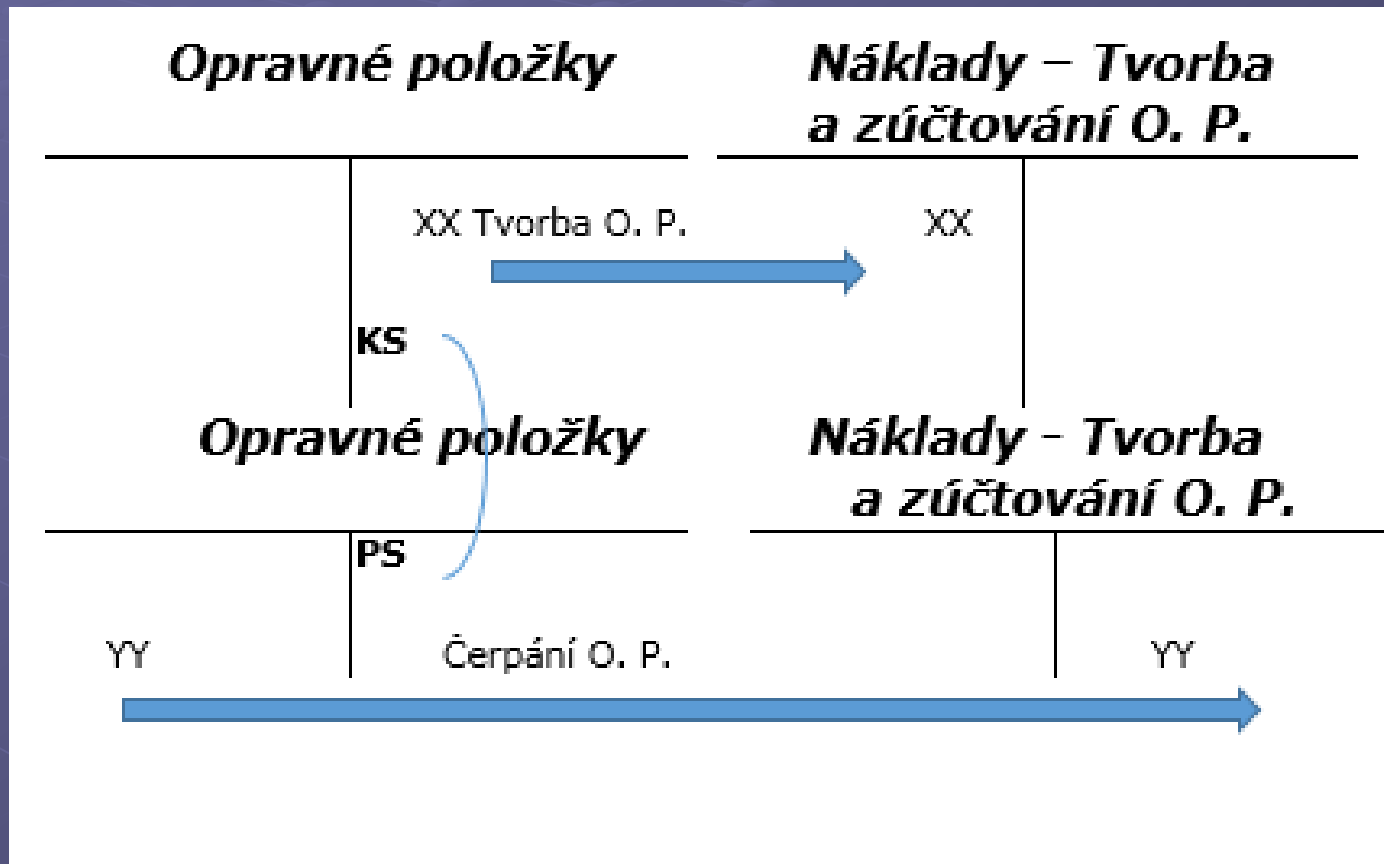
Zdroj: autor

Opravné položky ve výkazu zisku a ztráty

E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti
E.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku trvalé (odpisy)
E.1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku dočasné (opravné položky)
E.2.	Úpravy hodnot zásob
E.3.	Úpravy hodnot pohledávek
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti

Zdroj: autor

Schéma tvorby a čerpání opravných položek

Zdroj: autor

Příklad 1

Aktiva před inventarizací a po inventarizaci k rozvahovému dni.

Před inventarizací v tis. Kč:

Aktiva	Brutto	Korekce	Netto
Stroj	10 000	Oprávky 2 000	8 000
Zboží	600	OP 200	400
Pohledávka	2 000	OP 300	1 700

Zdroj: autor

Příklad 1 pokračování

- Při inventuře bylo zjištěno, že stroj je dočasně poškozený stroj, jeho užitná hodnota činí 7 000 tis. Kč.
- Při inventuře bylo zjištěno, že zboží na skladě žádné nechybí a že ho lze prodat za 520 tis. Kč.
- Při inventuře bylo zjištěno, že pohledávka ve výši 500 tis. Kč, ke které byla v minulosti vytvořena opravná položka ve výši 300 tis. Kč, je promlčená a nedobytná; k ostatním pohledávkám se nově tvoří dle směrnice opravná položka ve výši 5 % ze stavu pohledávek k rozvahovému dni.

Řešení příklad 1

Po inventarizaci v tis. Kč:

Aktiva	Brutto	Korekce	Netto
Stroj	10 000	3 000 Oprávký 2 000 OP 1 000	7 000
Zboží	600	80 Snížení OP o 120	520
Pohledávka	1 500 Odpis 500	75 Zrušení OP 300 Tvorba OP 75	1 425

Zdroj: autor

Řešení příklad 1

Vliv na VH v tis. Kč:

- Stroj: - 1 000
- Zásoby: + 120
- Pohledávky: - 500 + 300 – 75

Celkem změna VH: - 1 155

Příklad 2

K rozvahovému dni účetní jednotka vykazuje tyto pohledávky:

- **Pohledávka A: 300 EUR v ekvivalentu 8 250 Kč,
po splatnosti 7 měsíců**
- **Pohledávka B: 15 000 Kč,
po splatnosti 4 měsíce**

Účetní jednotka k pohledávkám po splatnosti 3 měsíce tvoří OP ve výši 20 % rozvahové hodnoty, k pohledávkám po splatnosti 6 měsíců pak 50 % rozvahové hodnoty pohledávky.

Kurz ČNB k rozvahovému dni 28 Kč/1EUR.

Řešení příklad 2

Pohledávka A:

$$300 \text{ EUR} \times 28 = 8\,400 \text{ Kč}$$

OP k pohledávce A:

$$50 \% \text{ z } 300 \text{ EUR} \times 28 = 4\,200 \text{ Kč}$$

Pohledávka B:

$$15\,000 \text{ Kč}$$

OP k pohledávce B

$$20 \% \text{ z } 15\,000 = 3\,000$$

Řešení příklad 2

Aktiva	Brutto	Korekce	Netto	Pasiva	Netto
Pohledávka A	8 400	4 200	4 200	VH	+150 - 4 200
Pohledávka B	15 000	3 000	12 000	VH	- 3 000

Zdroj: autor

Rezervy

Jsou určeny k pokrytí závazků nebo nákladů, jejichž povaha je jasně definována a u nichž je k rozvahovému dni buď pravděpodobné, že nastanou, nebo jisté, že nastanou, ale není jistá jejich výše nebo okamžik jejich vzniku.

**Jde o jisté dluhy s nejistou výší a dobou.
Používá se metoda co nejlepšího odhadu.**

Nelze je používat k úpravám výše ocenění aktiv.

Rezervy v rozvaze

B.	Rezervy
B.1.	Rezerva na důchody a podobné závazky
B.2.	Rezerva na daň z příjmů
B.3.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů
B.4.	Ostatní rezervy

Zdroj: autor

Rezervy ve výkazu zisku a ztráty

F.	Ostatní provozní výnosy
F.4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti

Zdroj: autor

Na co lze tvořit rezervy?

- na záruční opravy
- na restrukturalizaci podniku
- na rekultivace pozemků
- na soudní spory
- na nevyčerpanou dovolenou
- na roční odměny
- na daň z příjmů apod.

Členění rezerv

- účetní
- zákonné

(aby byly zákonné rezervy daňově uznatelné musí být zaúčtovány a peněžní prostředky musí být deponovány na zvláštní účet)

rezerva na opravu hmotného majetku,

Tvorba a čerpání rezerv

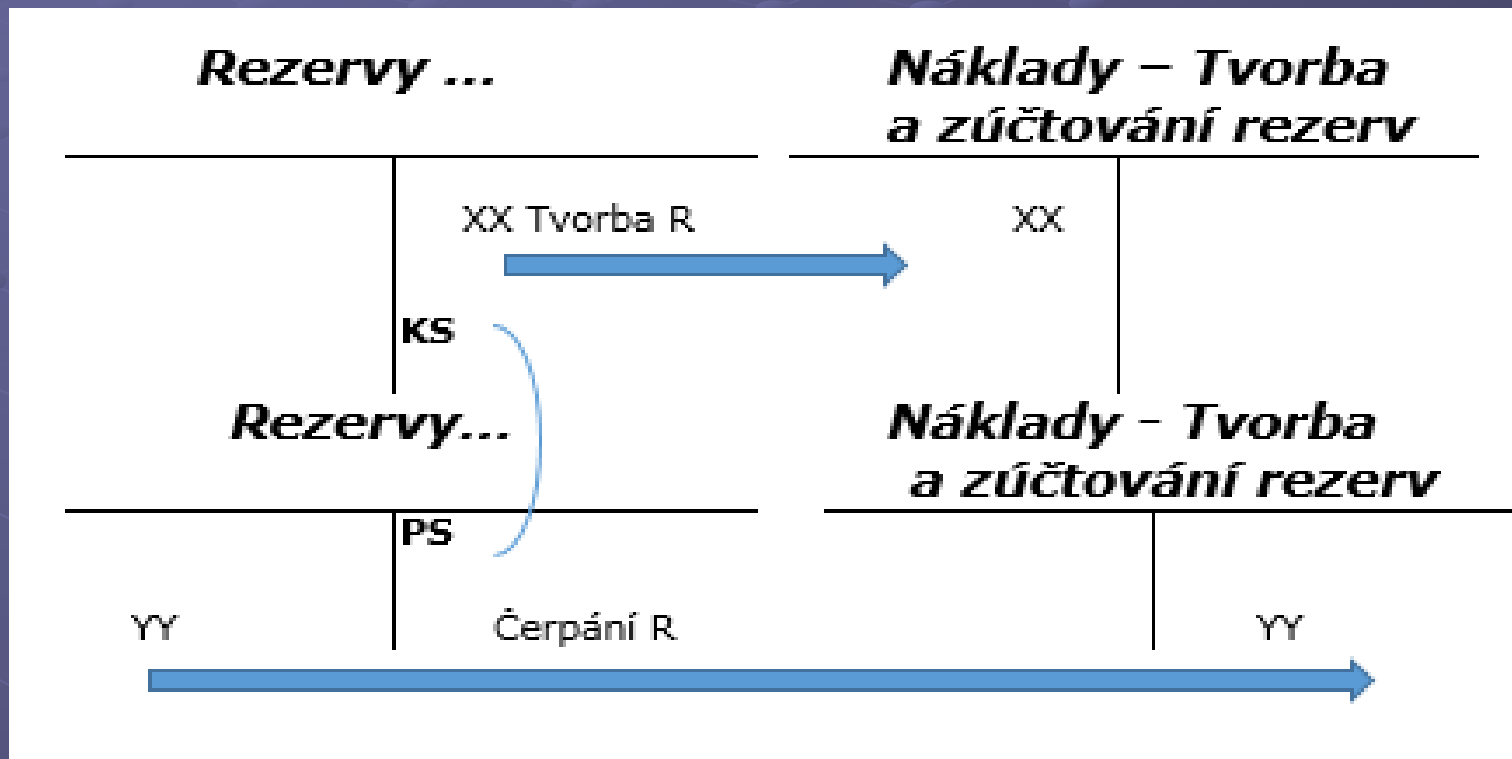
Tvorba rezerv na vrub nákladů

- jednorázově
- postupně rovnoměrně
- postupně nerovnoměrně

Čerpání rezerv ve prospěch nákladů

- jednorázově
- postupně nerovnoměrně

Schéma tvorby a čerpání rezerv

Zdroj: autor

Inventarizace rezerv

- prozkoumat, zda existuje riziko a nově vytvořit, dotvořit, snížit či zrušit rezervu
- přepočítat v minulosti vytvořenou rezervu na aktuální cenovou hladinu

Příklad 3

Rok 1

- Podnik za období dosáhl tržeb z prodeje 2 000 tis. Kč.
- Náklady za období byly 1 600 tis. Kč.
- V souvislosti s výrobou došlo ke kontaminaci cizího pozemku. Podnik je povinen kontaminaci pozemku odstranit. Předpokládá se, že k odstranění dojde za tři roky. Odhadnutá částka na odstranění ekologické zátěže je 600 tis. Kč.

Rok 4

- V roce 4 byla uskutečněna a dokončena dle plánu rekultivace pozemku, náklady na rekultivaci činily 550 tis. Kč.

Řešení příklad 3

- **Jaká je výše zisku v roce 1?**

200 tis. Kč

- **Jaká bude výše zisku v roce 4?**

50 tis. Kč

- **V roce 4 se změní v souvislosti s uvedenými transakcemi:**

- výše cizích zdrojů
- výše výnosů
- výše vlastního kapitálu
- hodnota pozemku

Správně jsou odpovědi: 1+3

- **Jaká by byla výše zisku v souvislosti s uvedenými skutečnostmi v roce 4 pokud by rekultivace nebyla v daném roce dokončena?**

0 Kč

Příklad 4

Účetní jednotka zaplatila v průběhu roku 2 zálohy na daň z příjmů po 100 000 Kč.

Ke dni sestavení účetní závěrky není známa přesná výše daně z příjmů právnických osob (není sestaveno ještě daňové přiznání), a proto je nutné propočítat výši této daně na základě odhadu. Odhad činí 320 tis. Kč.

Kolik bude činit rezerva na daň z příjmů?

Řešení příklad 4

- Náklad běžného roku: 320 tis. Kč
- Odhad závazku vůči státu:
 $320 - 200 \text{ (zálohy)} = 120 \text{ tis. Kč}$
- Rezerva na daň z příjmů: **120 tis. Kč**

Položky časového rozlišení

- Akruální princip
- Souměření nákladů a výnosů s obdobím
- je znám účel
- je známo období
- **je** známa přesná částka

Položky časového rozlišení

Náklad x výdaj

Náklad

- snížení ekonomického prospěchu, které je spojeno buď se snížením aktiva, či zvýšením dluhu

Výdaj

- snížení aktiv

Položky časového rozlišení

Výnos x příjem

Výnos

- zvýšení ekonomického prospěchu, které je spojeno buď se zvýšením aktiv, či snížením dluhu

Příjem

- zvýšení aktiv

Položky časového rozlišení v rozvaze

● Aktivní

- D.1. Náklady příštích období
- D.2. Komplexní náklady příštích období
- D.3. Příjmy příštích období

● Pasivní

- D.1. Výdaje příštích období
- D.2. Výnosy příštích období

Dohadné položky

● Aktivní

- C.II.1.5.3. dlouhodobé
- C.II.2.4.5. krátkodobé

● Pasivní

- C.I.9.2. dlouhodobé
- C.II.8.6. krátkodobé

● je znám účel

● je známo období

● **není** známa přesná částka